

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár
1945 november 17

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

Szombat
II. évf., 250. szám

Fokozzuk a harcot a reakció ellen és eltüntetjük a nemzetiségi panaszokat

— mondotta Kurkó Gyárfás a Magyar Népi Szövetség marosvásárhelyi értekezletén
A százas intézőbizottság ünnepélyes körülmények között megkezdte tanácskozásait

MAROSVÁSÁRHELY, november 15. (Küldött munkatársunk telefonjelentése). A székely fővárosban csütörtökön reggel kezdődött meg a Magyar Népi Szövetség száztagú intézőbizottságának országos értekezlete. A városháza nagytermében pontban 9 órakor Kurkó Gyárfás elnök nyitotta meg a tanácskozásokat, üdvözlővén a romániai magyarságnak az ország minden részéből egybegyűlt képviselőit, akiknek sorában a meghívott írók is helyet foglaltak.

— Szakembereink — mondotta Kurkó Gyárfás —, akiket azelőtt középosztályának neveztünk, olyannyira tartózkodó magatartást tanúsítottak a demokratikus munkába való bekapcsolódásban, hogy a nemzetiségi kéréseinket feldolgozó munkálatok csak nagyon lassan haladtak előre s így csak augusztusi folyamán mehettünk fel Bukarestbe, komolyan előkészített dolgokkal, kormányunkhoz, feltárva mindazokat a kérdéseket, melyek mindegyike súlyosan nehezedik a romániai magyarságra. Ebben az időben mind belpolitikai, mind külpolitikai téren igen feszült volt kormányunk helyzete. A reakció általános támadásra in-

dult ellene, főképpen a magyarságon, a magyarság megszorításán át, ugyanakkor pedig külföldön is alhírek terjesztésével igyekezett a Groza-kormányt megbuktatni.

Miért késik kéréseink teljesítése?

— Augusztusi tárgyalásaink során — folytatta az országos elnök — elvileg igen szép eredményt értünk el, amikor azonban a gyakorlati megvalósításra került sor, egyrészt a mi gyengeségünk, másrészt a kormány politikai elfoglaltságából, legfőképpen pedig a reakciós elemek szabotálásából kifolyólag késett kéréseink teljesítése és részben késik a mai napig is. Innen származnak azok a panaszok, melyek ma is súlyosak és égetők.

A továbbiakban a Magyar Népi Szövetség országos elnöke kijelentette, hogy reakciós hatások alatt, több olyan rendelet is napvilágot látott, mely okot adott a reakciós elemeknek, hogy általános nemzetiségellenes munkát végezzenek, ugyanakkor lehetővé tegyék magyar oldalról az uszító reakció

megvalósulását. Kurkó Gyárfás itt különösen a hiányos állampolgársági rendelethez és a széles magyar tömegeket gazdaságilag érintő ama rendelethez hivatkozott, amelynek alapján az 1940-ben létrejött adásvételi szerződéseket Északkelet-Erdélyben érvénytelenítették.

— Ez a rendelkezés olyan igazságtalan — mondotta Kurkó Gyárfás —, hogy nemcsak a magyar demokraták nem tették magukévá, hanem az ország román demokrata haladó táborra sem.

Kurkó Gyárfás itt a földreform és a CASBI működésénél tapasztalt visszasságokra is kitért, élesen bírálva azt, hogy a demokraták gyengeségéből mindkét oldali reakció emberei törvényes lehetőségeket szereztek a román-magyar megbékélésen dolgozó következetes demokratákkal szemben. A román reakció magyarellenes törekvéseinek a leleplezésével egyidőben Kurkó Gyárfás keményen bírálta azokat a magyar sovíniszta és reakciós törekvéseket is, melyek a valóságban elfelejtik népünk ügyét és a meddő csodavárára akarják bomlasztani munkájukat felépíteni, hogy újra a nép nyakára ülhesse.

Vasököllel csapunk le mindazokra, akik gátolják a fejlődést

— Európaszerte választások folynak — mondotta a szónok — és Európa népe, Franciaországtól kezdve Jugoszláviáig és Bulgáriáig, bebizonyította, hogy megérett mindenütt az új világ megalapozására a helyzet. Nálunk rövidesen ugyancsak megtörténnek a választások. Ezekre a választásokra a reakciók minden kísérletet megtesznek, hogy megkaparintsák a győzelmet. A mi oldalunkról a sérelmek felmagyításával, a román-magyar együttműködést megakadályozva, akarnak talajt szerezni maguknak. A román reakció oldalán pedig azon igyekeznek, hogy a mi megfélemlítésünkkel elértsék a magyarságot a román demokráciával való együttműködéstől és a Szovjetunió iránti baráti érzéstől.

— Munkájuk azonban sikertelen maradt — szegte le Kurkó Gyárfás. — Eljött az ideje, hogy visszavágjunk és lecsapjunk vasököllel mindazokra, akik a demokratikus fejlődést akar érni, akár arról az oldalról gátolják. A türelemből elég volt! Minden reakciós bitangot, kezdve saját szervezeteinktől az állami hivatalokig, a falutól a városig, irgalmatlanul le kell leplezni.

Kurkó Gyárfás a továbbiakban megállapította, hogy igen sok panaszunk van, hogy igen sok sebtől vérzik meg a magyar nemzetiség Romániában, de ezek nem olyan méretűek, hogy ne lehetne őket gyógyítani, mert nem lehet olyan panasz vagy sérelem, melyet, karöltve a román demokráciával, előbb-utóbb meg ne tudnánk gyógyítani.

— Meg kell állapítanunk — mondotta —, hogy a nemzetiségeket egyenlő reakció egyben demokráciellenes is. Ha a reakciónak nem sikerül hátbadöfnie a demokráciát a nemzetiségek elnyomásával, akkor a reakció nekimegy a saját népének. Ez történt a napokban Bukarestben, melyből levonhatjuk a tanulságokat a román nép is és a magyar nép is. Nem lehet kesztyűs kézzel bánni a fasiszta reakcióval!

A reális politika útján

— Nekünk, romániai magyaroknak — folytatta a Magyar Népi Szövetség elnöke — nem közömbös, mi történik Magyarországon, ugyanakkor nem lehet közömbös a magyarországiaknak sem, hogy mi történik itt. Amikor azonban ezzel foglalkozunk, akkor rá kell tértünk mindig a reális politika útjára. Innen kell kiindulnunk, Erdélyből! Meg kell néznünk, hogy Erdélyben mi a helyzet és nem tagadhatjuk le, hogy Erdély területén románok élnek. Vízont a románok sem tagadhatják le, hogy igen nagy számban élnek mi magyarok itt és hogy egymásba vagyunk keveredve. Ha nem akarunk fasiszta módszerekhez nyúlni, ha

nem akarjuk követni a múlt népgyűlöli politikáját, amelynek következtében hol az egyik nép kerül alól, hol a másik, ha nem akarunk a csehszlovákiai magyarság sorsára jutni, akkor rá kell tértünk minden mellékgondolat nélkül arra az útra, amely a két nép mindennemű különbözőségének a kiirtásához és a két nép, a két ország teljes szövetségéhez vezet. Elsőrendű feladatunk tehát, ott ahol vagyunk, a saját helyünkön küzdeni azért a haladó demokráciáért, mely nem határokat akar csinálni, hanem határokat akar eltüntetni! (Viharos taps.)

— Mi nem határokat akarunk húzni — monodotta Kurkó Gyárfás —, hanem a demokráciáért harcolunk és azt meg is fogjuk valósítani. Célunk csak az lehet, hogy először is itt Erdélyben megvetve alapját a román-magyar barátságának, ledöntsük a vámhátárokat a két ország között. Olyasmért harcolunk, amiben hiszünk és ezt vallja a román demokrácia is.

„Egészséges magyar demokráciát fejlesszünk ki“

Kurkó Gyárfás végezetül arra figyelmeztette a Magyar Népi Szövetség szervezeteit, hogy egészséges, egyenes anagyr demokráciát fejlesszenek ki keretükben belül, amelyből nem hiányozhatik társadalmunk egyetlen egészséges rétege sem. Részletesen foglalkozott az elnök a Magyar Népi Szövetségnek az egyházakhoz való viszonyával is, kijelentvén, hogy a MNSz nem avatkozik ugyan bele az egyházak belső ügyeibe, de ugyanakkor szívügye az, hogy a magyar egyházak szabadon fejtsék ki működésüket, tényleg a krisztusi szeretetet hirdessék, a béke megvalósításán munkálkodjanak és a lelkes kar sehol se szakadjon el a néptől.

Kurkó Gyárfás nagy lelkesedéssel foglalt beszéde után Csákány Béla dr. a MNSz központjának működéséről adott jelentést. Előadása közben érkezett meg az ülésre Luka László, az Országos Demokrata Arcvonal főtitkára.

Molotovval tárgyalt az amerikai különmegbízott

MOSZKVA, november 15. A Moszkvában tartózkodó Mark Etheridge, az amerikai külügyminiszter külön megbízottja, kihallgatáson jelent meg Molotov külügyi

Megegyezés jött létre az atom-politika kérdésében

WASHINGTON, november 15. (Rador) Hivatalosan közölték, hogy Truman elnök, Attlee angol és Mackenzie-King kanadai miniszterelnökök megegyezésre jutottak az atom-politika kérdésében. A há-

népbiztosnál Etheridge szerdán Visinzi közlött külügyi népbiztossal tárgyalt. Az amerikai megfigyelő Moszkvából visszatér Romániába.

rom államférfi szerdán este sajtófogadást adott. A hivatalos közleményt csütörtökön éjjel adták ki a tárgyalásokról és a megegyezésről.

Mit várunk az Állami Magyar Színházról?

Ira: SZENTIMREI JENŐ

Katona József születésnapjára emlékezve és emlékeztetve, a Bánk bánnal nyitja meg első évadját a kolozsvári Állami Magyar Színház. A klasszikus magyar tragédia darabos jambusai feszültséggel telítik az ünnepi alkalomra egybeseregülő közönséget. Hétszáz esztendő távlatából idesír az örök jobbágy, Tiborc panaszja egy elnyomított életű nép végzetes kiszolgáltatottságáról és a „merániak“ féltelen garázdálkodásairól.

Most oszudunk éppen a Tiborcokra súlyosodott sokszázados nyomás alól. Időnk sem volt még kiheverni a „merániak“ rabló fosztogatásait. Magunkra eszmélni, számbavenni és felszámolni a multat, kiegyensúlyozni a jelent és szilárdan megalapozni egy jobb jövőre várható épületét: bizonyára mind ez még esztendőig megfeszített munkájába kerül. De a járváló készség jelei öröndetesen mutatkoznak már. Az alapokhoz a termésköveket hordják, a betont keverik már itt is, ott is jószándéku, erőteljes cselekvésbe lendült munkás kezek. Ime a bizonyítékok: a bombasérült, elhanyagott sétatéri Szinkör kitatarozott épületében Állami Magyar Színház nyitja meg kapuit 1945 november 16-án, egy évvel és egy hónappal a város felszabadulása után. És ugyanezen a napon, Marosvásárhelyen, a száztagú intézőbizottság összeülésétől egyidejűleg a magyar egyetem orvosi karát irkattja tanító és gyógyító intézeteinek birtokába a Romániai Magyar Népi Szövetség, a kormány tagjainak jelenlétében.

Két egyetem Erdély sokat próbált földjén nem működött meg, hogy az itt együtt élő népek anyanyelvén párhuzamosan hirdesse a tudomány igéit. Két állami színház sem szólt még Erdély szívében két nyelven, két nép gyermekeihez, hogy egyforma lelkesedéssel, egy akaratú terjesztés a közművelődés áldásait, gyönyörködtesse nek, neveljenek és szórakoztassanak. Hogy alkalmasabbá tegyék a szívet és az értelmet egy termékenyebb életközösség kialakítására, felvirágoztatására. Az összhangra, a testvéri erőik jöcélü egybefogására, a lelkek békéljére.

Nem volt könnyű az út, mely idáig vezetett a bizonyára nem lesz helyepárnákkal kirakott ezután sem. Erdemec, sőt hősies erőfeszítések történtek önkéntes jószándékából a kulturának két nyelven, egyazon épületben való szolgálására. Tisztelet és elismerés adassék ezen a napon Kőmives Nagy Lajosnak és Bretan Mildónak, a legnehezebb színházi évad bajvivóinak, kik vállalták és állották a harcot az újrakezdés hónapjaiban, sokszor ki sem számítható helyzetekkel és erőikkel szemben. Nemcsak a harcot, az áldozatokat és nélkülözéseket is vállaltuk kellett s ebben hűségesen és kitartóan osztozott velük a művész és műszaki személyzet minden egyes tagja. A kortársak és az utódok ezt nem fogják elfelejteni.

Küzdelmes korszak zárul most az Állami Magyar Színház megnyitásával, melynek utolsó hónapjaiban kipróbált kezébe tette le az újjászervezés gondjait és felelősségét a Népi Szövetség vezetősége. A város közönségének minden rétegéből megnyilatkozó, természetes óhaj kívánta viszonyítani a színház élén Janovics Jenő dr.-t, kinek személyében közel félszázados színházi és színházvezetési mult törellel tetterővel, nézős akaratával és méltatlan mellőzések után megújult munkakedveléssel párosul. Ha igaz a demokrácia klasszikus jelszava: „minden embert az őt megillető helyre!“, a régi-új színházvezető ebben a fiatal demokráciában csakugyan a képességének leginkább megfelelő posztra került. Bizakodó reménységgel tekintünk működésére.

Az indulás napján a jövőbe tekintve fel kell tennünk a kérdést: mit várunk tulajdonképpen a mai és holnap magyar színházától és ennek élén a kolozsvári Állami Magyar Színházról? Nem is mi kérdezzük, az élet kérdezi ezt, mely mindnyájunkat új feladatok elé állított. Ezek megoldásában jó fegyvertársként a színházat sem nélkülözhetjük, sőt bizonyos mértékben az új feltételekért sorompóba lépő szellemiség legelső arcvonalába kívánjuk állítani. A napjaink,

a rádió, az lakota és a szabadegetemek tö-

Az előfettetelek anyagtakban ma még sze-

Mások kívánságunk egyidőre a kolozsvári magyar színjászással.

Harmaidik kívánságunk sem új. Meg szeretnők ismerni a testvérepek színptadi ir-

A magyarság zömével összejegző nyelvte-

Mindzeleket talán más alkalomkor, más és más

Péntek, 1945 nov. 16 Kat.: Udön

H I R E K

A nap két 6 óra 50 perckor és 16 óra 7 perckor

VILÁGOSSÁG A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja Szerkesztőség és kiadóhivatal. Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 258

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG Farkas- utca 7 alatti székházában vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel bábszínház előadás lesz.

AZ 1848/49-ES TÖRTÉNELMI EREK-LYE-MUZEUM, Kolozsvár életének értékes intézménye végre saját helyiséghez jutott.

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTARAK: Szentháromság (Unió-utca 2), Codarcea (Deák Ferenc-utca 9), Minerva (Dózsa György-utca 39), Korona (Heltai-utca 3).

A MAROSVÁSARHELYI MNSZ NŐ-CSPORTJA értékes előadásokat tart tagjai részére minden hét péntekéi napján.

UJJASZERVEZIK A KOLOSZVARI ÖN-KENTES MENTŐEGYESULETET. A kolozsvári Önkéntes Mentőegyesület ujjászervezésére és felszerelésére az egyesület vezető

Jószíval adjunk...

A hazatérő hadifoglyok csoportjai napról-napra érkeznek Kolozsvárra. A Hazatérők Otthona eddig is mindent elkövetett azért, hogy legelőmőbb emberi kötelességüknek eleget téve, élelemmel, gyógyszerrel elláthassuk a háboru eme áldozatait.

GYÓGYSZERT SZÁLLÍTANAK FRAN-CIAORSZÁGBÓL ES SVAJCBÓL ROMA-NIANAK. Illetékes helyen közölték, hogy tárgyalások vannak folyamatban

LEVELEK ES ÜZENETEK HADIFOG-LYOKTÓL. Székely József Kolozsvár, Kund- utca 6 alatti lakos által üzeni Kerekes Rudólf Apanagyfaluba, (Szamos megye), hogy Oroszországban van és egészséges.

József Szilágyosomlyó, Pethe Ferenc-utca 18, Császáz András Magyarcsaholy, Szilágy megye tasnádi járás, Demeter Zsigmond Marosmangyalak, Alsófehér megye, Bartha Róza Marosmangyalak, Alsófehér megye és Esztha Pál Marosujvár, Vágóhid-ut 24, Alsófehér megye.

A magyar-román testvériség nem pusztá jelszó, hanem mindkét nép életkérdése

SZAMOS ÚJ BÉLYEGSOROZAT KE- RÜLT FORGALOMBA SZOVJETORSZ- ORSZÁGBAN A HÁBORÚ ALATT. A szovjet postafogly népbiztonság közölte, hogy a háboru idején igen sok új bélyegsorozatot bocsátottak ki a Szovjetunióban.

Dr. ST. GÁRBEA egyetemi tanársegéd fül-, orr-, gégespecialista rendelését ismét megnyitotta a Deák Ferenc-utca 6. I. em. alatt.

URANIA-MOZGÓ bemutatja a MALTAI HÁZ című hatalmas francia filmet. Főszerepben: Viviane Romance és Dalio

Jóváhagyott iparendelések

KOLOZSVAR, november 15. Az iparjogok felülvizsgáló bizottság az alábbi ipar- engedélyeket hagyta jóvá: Vadas József Galamb 44, Móricz János Mókoc 106, Báza István Ferulul 42, Timár Antalné Fecke 31, Mezőgazdák Szövetkezete Cooperativa Agriculturilor Majális 10, Auslander Lajos Széchenyi-tér 4, László Béla Horea 8, Ferenc Emlény Klnizst 2, Szilassy Gyula Patak 2, Izsák Jenő Wilson 3, Vitromin S. A. Széchenyi-tér 2, Goldberger Sándor Malom 30, Oroz József Sas 5, Bakató Ilona Szabadság 12, Oltean Mária Bezerédi 33, Bicsak Józsefné Forduló 2, Bl-jinica György Babeuf 30, Molnár Izidor Ar- pád 36, Rozsda István Méhes 42, Csarul Vil-mos Csaba vezér 8, özv. Ince Ferencné Irisz-telep, Nagy Sándor Lázár 31, Weisz Róbert Széchenyi-tér 40, Takács Dénes Bo-tond 4, Kovács László Dózsa 6, Sotcean György Felek 157, Sipos Lajosné Deák Fe-renc 34, Mózes Jenő Szentegyház 23, Szal-mári Ferencné Unió 12, özv. Torzsa György-né Méhes 11, Lengyel Lászlóné Malom-ut-ca, Varga Lajos Jókai 25, László István Kossuth Lajos 14, özvegy Vele Demeterné Nadasi 87, Morar János Méhes 112, Léopárd János Segesvári 46, Vadász János Hajnal 6, Varga Béla Papp 28, Jakab Kálmán Hoesszu 47, Vermes Judit Buda! Nagy Antal 43, Abrudán Jánosné Póczy 8, Rákóczi Péterné Ta-más 13, Kuczk Imre Kendei 20, Zsejki An-na Malom 2, Szász Magda Babeuf 8, Sándor Lajosné Kádár 6, Dániel Ferencné Pata 127, Báciu Hilarióné Hadak 24.

MEGJELENT AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPAT EGYESÜLET FOLYOIRATÁNAK ÚJ SZAMA. Minden sápadt szobatudósna és természetjárás-törözőnek el kell olvasnia az „Erdély“ októberi számát.

A KOLOZSVARI RENDŐRSÉG NO- VEMBER 17-IKI, SZOMBAT ESTI TÁNOMULATSÁGA iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg.

AZ ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

- Pénteken, november 16-án este 6 órakor: Ünnepi díszelőadás. I. Hunyadi-nyitány. II. Az Allami Magyar Színház igazgató- jának előjáró beszéde. III. Poór Lili ver- degyátékaival, Janovics Jenő fellépésével Bánk bán.
- Szombaton, november 17-én délután 3 óra- kor: Ifjúsági előadás rendkívüli leszáll- tott helyarákkal: János vitéz. Este 6 órakor: Ludas Matyi. Bemutató.
- Vasárnap, november 18-án délelőtt 11 óra- kor: Hétféherke és a hét törpe, Gyermek- előadás. Délután 3 órakor: Gül Baba. Krémer Manó fellépésével. Este 6 órakor: Ludas Matyi.
- Hétfőn, november 19-én este 6 órakor: Bánk bán. A Magyar Népi Szövetség tag- jai kerületi szervezeteiknél féláron vált- hatják meg jegyeiket.
- Kedden, november 20-án este 6 órakor: Ludas Matyi.
- Szerdán, november 21-én este 6 órakor: Sulamith. Bemutató.
- Csütörtökön, november 22-én este 6 órakor: Sulamith.

KOLOZSVARI MOZIK MŰSORA:

- CAPITOL-MOZGÓ: Helyet az öregnek: Kísérő műsor: Auschwitz, a „halálgár“. (3, 5, 7, 9). Jegyelővétel délelőtt 11 és 1 óra között.
- CORSO (volt Edison) MOZGÓ: Exú ex- press. Amerikai film. (3, 5, 7, 9).
- SELECT-MOZGÓ: Sötét napok. Amerikai gangsterfilm. (3, 5, 7, 9).
- MUNKAS-MOZGÓ: A vén leány. (3, 5, 7, 9).
- ROYAL-MOZGÓ: Egy csólt és más szemel. Főszereplők: Tolnay Klári, Jávor Pál, Rajnay Gábor. (3, 5, 7, 9). Jegyelővétel délelőtt 11 és 1 óra között. Telefon 2.
- URANIA-MOZGÓ: Máltai ház. Hatalmas francia film. (3, 5, 7, 9).

Megalakult az új magyar kormány

Tildy Zoltán a miniszterelnök, Rákosi és Szakasits államminiszterek

BUDAPEST, november 15. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint az ideiglenes magyar nemzeti kormány tagjai **Dálnoki Miklós** Béla elnöklétével csütörtökön délelőtt 11 órakor minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács **Balogh István** miniszterelnökségi politikai államtitkár tett előterjesztést három államminiszteri tárca létesítésére, valamint a kereskedelmi és közlekedési minisztérium kettéválasztására. A minisztertanács elfogadta az államtitkár előterjesztését, valamint azt is, hogy **tájékoztató miniszteriumot** létesítsenek.

A minisztertanács elfogadta **Kárász Antal**nak, a Magyar Nemzeti Bank elnökének tisztsége alóli felmentése iránti kérelmét és érdemeinek elismerése mellett megadta részére a felmentést. A Magyar Nemzeti Bank új elnökévé **Oliványi Imre** volt pénzügyminisztert nevezték ki. **Dálnoki Miklós** Béla bejelentette, hogy

lemond az ideiglenes nemzeti kormányban betöltött elnöki tisztségéről és felkérte a kormány tagjait, hogy kérjék felmentésüket a nemzetgyűlés politikai bizottságától.

A volt miniszterelnök vázolta a kormány munkásságát, majd **Nagy Ferenc** volt ujjáépítési miniszter mondott köszönetet **Miklós Bélának** azért az áldozatos munkáért, amelyet Magyarország legválságosabb hónapjaiban kifejtett.

A minisztertanács befejezése után került sor a magyar nemzetgyűlés politikai bizottságának ülésére. A nemzetgyűlés politikai bizottsága a Miklós-kormány tagjainak — történelmi érdemeinek elismerése mellett — megadta a felmentést és az állandó jellegű magyar nemzeti kormány elnökévé **Tildy Zoltán** nemzetgyűlési képviselőt nevezte ki. Felhívta a politikai bizottság **Tildy Zoltán**ot, hogy kormányának névsorát terjessze elő.

Az új magyar kormány a következő: Államminiszterek: **Rákosi Máttyás**, **Szakasits Árpád** és **Dombi István**. Külügyminiszter: **Gyöngyössy János**. Belügyminiszter: **Nagy Imre**. Honvédelmi miniszter: **Tombor Jenő**. Igazságügyminiszter: **dr. Ries István**. Pénzügyminiszter: **Gordon Ferenc**. Földművelésügyi miniszter: **Kovács Béla**. Vallás- és közoktatásügyi miniszter: **dr. Kereszturi Dezső**. Kereskedelmi miniszter: **Rónai Sándor**. Iparügyi miniszter: **Bán Antal**. Közlekedésügyi miniszter: **Gerő Ernő**. Népjelölti miniszter: **Molnár Erik** dr. Ujjáépítési miniszter: **József Antal**. Tájékoztatóügyi miniszter: **Balla Antal**.

LONDON, november 15. (Rador) Az angol külügyi hivatal közlése szerint az új magyar kormányt angol részről azonnal elismerik, mert összetétele hűlen tükrözi vissza az egyes pártoknak a választásokon elért eredményeit.

Meggyilkolta a kolozsvári rendőrség fegyvermesterét

egy többszörösen büntetett előéletű betörő

Tőrrel szurta szíven az elvetemedett gyilkos Farkas Lászlót

KOLOZSVAR, november 15. Megdöbbentő gyilkosság történt szerdán éjjel után Kolozsváron a Csaba-utca 62. számú ház előtt. **Moni Károly**, egy sokszorososan büntetett előéletű betörő, akit már hosszabb ideje keres a rendőrség, meggyilkolta **Farkas Lászlót**, a kolozsvári rendőrség fegyvermesterét.

Moni Károly az idei év januárjában fogta el, bravúros nyomozás után, **Weil Pál**, a kolozsvári rendőrség őrszemélyzeti parancsnoka. Az elvetemedett betörő szovjet egyenruhát és géppisztolyt kerített valahonnan és éjszakánként behatolt magányosan álló házakba és azokat teljesen kifosztotta. Letartóztatása után **Moni** bevallotta bűnét és a kihallgatás után átszállították az ügyészségre. **Moni** régebbi büntetéseit már 12 évi börtön várt volna. Az ördögien ügyes betörőnek azonban sikerült megszöknie az ügyészségi fogházból s bár a rendőrség széleskörű nyomozást indított, hosszú időn keresztül nem tudtak ráakadni.

Szerdán azonban jelentés futott be a rendőrségre, hogy **Moni Károly** ismét Kolozsváron tartózkodik. Rövid néhány óra alatt sikerült megállapítani, hogy a betörő szeretőjénél húzódott meg. Besötétedés után **Cotiu** felügyelő vezetésével erős rendőr-különítmény ment ki a helyszínre és körülvevtek az épületet. Amikor behatoltak a lakásba, **Moni** édesanyja mindemáron félre akarta vezetni a rendőröket. Természetesen nem hitték neki s a ház padlásán hosszas kutatás után megtalálták az elrejtőzött **Moni Károly**t.

Moni nem fejtett ki ellenállást és azonnal felfedte személyazonosságát. **Cotiu** felügyelő megbízta **Farkas László** fegyvermestert, hogy kísérje be a központi rendőrségre a betörőt. **Farkas László** revolverrel a kezében el is indult és maga előtt vezette a betörőt. Az elvetemedett betörő azonban felhasználva azt, hogy a Csaba-utca gyéren van megvilágítva, egy óvatlan pillanatban kirántotta elrejtett tőrét és teljes erejéből hátrafelé szurta. A szúrás a szerencsétlen rendőrt szíve táján érte. **Farkas László**, mint a helyszíni vizsgálat megállapította, nyomban használta a fegyverét, de csak egyszer tudott a menekülés után löni, mert pár pillanaton belül elvesztette az eszméletét. A még közelben tartózkodó rendőrök szerencsére meghallották a lövés zaját s a közeli házakból előlétek lakosokkal együtt hamarosan megtalálták a szerencsétlen rendőrt, aki ekkor azonban már halott volt. A holttest mellett véranyomokat fedeztek fel s a nyomokon elindulva mintegy ötven lépésnyi távolságra egy kerítés mellett megtalálták eszméletlenül állapotban a gyilkost.

A helyszíni orvosi vizsgálat megállapította, hogy **Farkas László** halálát a tőrszúrás következtében beállott súlyos vérvesztés okozta. Az elvetemedett gyilkost a combján érte a rendőr golyója, aki zuharásközben, már félig eszméletlenül, utolsó erejét összeszedve sütyítte el revolverét. **Moni** gépkocsin a III. kerületi rendőrségre, majd a klinikára szállították. Állapota nem súlyos, s a kihallgatását már meg is kezdték.

A tragikus sorsu **Farkas László**t, aki kötelességteljesítés közben vesztette életét, a kolozsvári rendőrség a maga halottjának tekintti és szombaton délután ünnepélyes körülmények között helyez örök nyugalomra.

EZER VAGON TÜZIFA

érkezik Kolozsvár dolgozói részére

KOLOZSVAR, november 15. Ahhoz, hogy a háború és a különböző fasiszta uralmak rablógazdálkodásnak nyomait néhány hónap alatt végkép el lehessen tüntetni, nem elég a reakciók és spekulációk félreállítás. Kétségtelen azonban, hogy hatóságainknak ezen kellett kezdeniük működésüket; különösen a közellátás terén. Amióta nincs **Vladone** — van cukor, ha kevés is; amióta nem a **Plugarii** kezére van bízva Kolozsvár buzaszükségletének felvásárlása — van kenyér, ha kevés is; és amióta **Puscasiu**, Kolozsvár faellátásának elszabotálója lakat alatt van — végre lesz fája a városnak, ha kevés is.

A gyulai erdőben a város részére a vágások olyan gyors ütemben haladnak, hogy a közellátási hivatal megállapodhatott a kereskedőkkel 1000 vagon fa beszállításában. A kereskedők vállalták, hogy az egész mennyiséget két hónapon belül beszállítják. A fát a munkás ellátószervek kapják, de módját fogják ejteni annak, hogy a polgári rétegek is hozzájuthassanak fához. A fa ára alig valamivel lesz drágább, mint a **Mágisz** tűzifája volt.

A szombati ösbemutatóról

a „Ludas Matyi“-ról, nyilatkozik **Benedek Marcell**

KOLOZSVAR, november 15. Az ünnepi „Bánk bán“ után ismét nagy színházi és irodalmi eseménnyel kedveskedik a kolozsvári Allami Magyar Színház a közönségnek. Fazekas Mihály halhatatlan **Ludas Matyi**ja elevenedik meg a kolozsvári színpadon, e remekmű, mely a maga vas-kos humorával, szókunondó bátorságival hirdeti a magyar paraszt szabadságvágyát és meg nem alkuvását.

Benedek Marcellnek köszönhetjük, hogy ezt a remekművet a magyar közönség ezután színpadon is élvezheti. Megkértük, hogy tájékoztasson a „Ludas Matyi“ színpadra való átírásának körülményeiről.

— A gondolat tulajdonképpen **Ágnes** **Nagy Lajostól**, a kolozsvári Magyar Színház volt igazgatójától ered — mondotta a jeles irodalom-tudós. Ezt még a nyár elején ajánlotta nekem s én akkor ki is mentem falura, hogy a darabot megírjam. Természetesen, mint az színpadon is látható, nem én írtam az egészet: **Móricz Zsigmond** még 1913 körül ábrított belőle három jelenetet: a vásár zsibongását, **Döbrögi** megverését s azt a jelenetet, amikor a vénasszonyok siratják a poruljárt **Döbrögit**. Ezt a három jelenetet olvastottam bele a darabomba s arra törekedtem, hogy **Móricz Zsigmond** expresszionista stílusától ne távolodjam el nagyon.

Azután a darab időszerűségéről kezd beszélni.

— Különös jelentőséget ad a darabnak, hogy a nép földhözjutása 48 óra tulajdonképpen csak most vált teljessé. Ezenkívül tanításképpen is kell hatnia, hogy sem a föld, sem a szabadság nem ér semmit, ha az emberek nem tudnak harcolni érte. Ezt azzal igyekszem a darabban megelveníteni, hogy **Döbrögi** a harmadik verést **Ludas Matyi** nem egyedül, hanem a falu népével együtt hozta végre. A tanulság ebből az, hogy meg lehet az ilyen kérdéseket oldani, de csak úgy, ha egységesen mindenki harcol érte.

Beszélgetésünk során a darab rendezésére térünk át. Erről a kérdéstről látható örömmel beszél az író.

— **Körmives Nagy Lajos** vette kezébe a darab rendezését s örömmel mondhatom, hogy annak minden lehetőségét és minden intenciómat megvalósította. De nemcsak a rendező, a színtársulat is egész tehetségével járult hozzá, hogy a darabot a lehető legkövetkezőbbre hozza színpadra.

Öröm suhan át az arcán, mikor az új, fiatal diszlettervezőt, **Szákács Györgyöt** említem.

— **Szákács Györgyöt** joggal meg lehet dicsérni — mondja —, stílizált diszlettervel sikerült azt a groteszk meşhangulatot keltenie, amit a darab megkíván.

A beszélgetés elakad. De mit is kérdezhetnénk még az írótól? Látni szeretnők már a darabot. S meg vagyunk győződve arról, hogy az emberek lelkében eddig csak középiskolai emlékfoszlányként kísértő „Ludas Matyi“ ezután mely és megrázó élménnyé válik. És ezt **Benedek Marcell**nek köszönhetjük...

SÜTŐ ANDRAS.

Letették az esküt a kolozsvári városháza tisztviselői

KOLOZSVAR, november 15. A városháza tanácstermében letették hivatali esküjüket azok a városi tisztviselők, akik 1940—44 között nem voltak a román állam alkalmazásában.

Az eskütétel ünnepélyes keretek között folyt le. **Chiciudean György** polgármester rövid beszéde után **Baliban** esperes szólt román és magyar nyelven az eskületevő tisztviselőkhez, majd ugyancsak ő vette ki román és magyar nyelven az esküt. Az eskületevőnél jelen voltak a magyar egyházak képviselői is.

A MAGYAR NEPI SZÖVETSEG nécsoportja 16-án, pénteken délután 5 órakor értekezletet tart a Farkas-utca 7 sz. alatti székházában.

Szállítási ügyekben forduljon bizalommal

„Transcolectiv“

szállítási vállalat, Szabadság-tér 27.

Telefon: 617.

Veszek és eladok

mindennemű férfi és női ruhákat, télikabátokat, női kosztümöket, ágyneműt, fehérneműt és lábbelit

Weisz, Malom-utca 10

Dolgozók könyvtára:

ASZTALOS ISTVÁN:

A SZAKÁLL

Besszardbiai orosz—román—magyar ki-regény.

Józsa Béla Athenaeum kiadása. Kolozsvár, Szabadság-tér 12 sz. Kapható az összes könyvesboltokban.

BARASEUM ZSIDÓ SZÍNHÁZ

Szombaton, november 17-én este fél 8 órakor:

A TALMUDBOCHER

Operett 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szerezte: O. GUREVICI.

TILEA PODOLSKAIA,

a világhírű amerikai jiddis színész 20 szebbnél-szebb zsidó dalt énekel.

Vasárnap, november 18-án este fél 8 órakor:

A CSIZMADIA LÁNYA

Progresszívta operett 3 felvonásban, melyet egy zenés prólóg vezet be.

20 tagú társulat. Rendező: **Eliade Florin** Saját zenekar.

Az előadások a NEMZETI SZÍNHÁZBAN lesznek megtartva.

Jegyek ugyanott válthatók.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej.

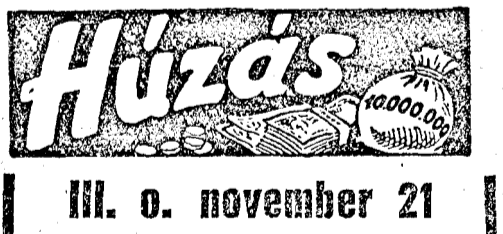
Apróhirdetéseik szavankint 50 lej, legkisebb hirdetés 500 lej.

ADÁS-VÉTEL

ELADOK és veszek: kabátokat, öltönyöket, fehérneműt, perzsát, rádiót, mindenféle értékes tárgyakat.

Bélyegzőkészítést ismét vállalunk

GYAPJU- és angorafonást vállalok. Szondy-utca 38. EZUST evőeszközöt és rövid keresztúros zongorát vennék sürgősen.

III. o. november 21

ELADÓ 8 m. hosszú, 2 m. széles uj ecrű tüll függönynek vagy ágyterítőnek. Székelyhadosztály-utca 5, földszint 2.

ELADÓ modern hálószoba, sötétbarna, furnirozott. Megtekinthető délután 3-tól János vitéz-utca 2 szám alatt.

ORVOS keres megvételre rövidhullámú gépet és mikroszkópot. Cim: Majális-utca 5.

ALKALMAZÁST KERES

JÓMEGJELENÉSŰ független fiatal hölgy állást keres kevés irodai gyakorlattal. Cim a kiadóban.

Üzlethelyiségek

INGATLAN-LAKÁS ELCSERELNEM központban lévő modern fürdőszobás garzon lakásomat modern egy szoba konyhás, fürdőszobás lakással.

ROYAL-MOZGÓ

Te. e. on: 2. EGY CSOK ÉS MÁS SEMMI Eisemann Mihály és Éri Halász Imre zenés vígjátéka.

A volt Gőlyá-áruház

Friedmann Herman óra- és ékszerüzlete. Arany és ezüst ékszerekben, valamint dísz tárgyakban nagy választék.

Vasárnap: U-Sanitas, Vasas-Victoria

KOLOZSVAR, november 15. Az OSP labdarúgó alkerületének tegnapi estélyi ülésén összehívotta Kolozsvár vasárnapi labdarúgó mérőjét.

Sporthíradó

Az Acélárugyár felhívja lapunk utján futballjátékosait, hogy november 16-án, pénteken délután 3 órakor a városi sporttelepen megtartandó edzésen pontosan jelenjenek meg.

A KEAC uszázakosztálya felhívja összes tagjait, hogy ma, péntek délután fél 6 órakor a Diákházban lévő helyiségében feltétlenül jelenjenek meg.

Asztali teniszversenyt rendez a kolozsvári Haladó Ifjúság

KOLOZSVAR, november 15. A Romániai Haladó Ifjúság kolozsvári szervezete november 17-én, szombaton délután 3 órakor és folytatólagosan november 18-án, vasárnap reggel 8 órai kezdettel a Haladó Ifjúság kolozsvári, Mócok-utja 18 alatti székházában asztali teniszversenyt rendez.

ELADÓ ház, szoba konyha, gyümölcsös-kert. Bánság-utca (Ep. Moga) 11. KÜLÖNBÉJARATU tutorozott szobát keresek. „Valahol a városban” jelgére.

ELADÓ belváros közelében kétszer szoba konyha, istálló, nagy telekkel 15.000.000. Belvárosban beköltözhető három szoba komfort 35.000.000.

KI TUD ROLUK?

Pál József kolozsvári, Szentlélek-utca 7 alatti lakosról, akit tavaly október 13-án Kolozsvárról Fokszán felé vittek.

Kun Gyula esztényi születésű, százszefesi tüdőzerről, akit a 26-os tabori tüzérrel december hónapban Szobahely közelében Németországba München felé vittek.

Deák Lászlóról, aki a kolozsvári Irtó együlethez vonult be tavaly szeptember elsőjén és onnan a zilahri hegyi századhoz helyezték át.

Brézer Ernő repülősről, aki a szamosfalvi repülőteremre volt irányított. Szeptember 15-én ugyaninnen vittek el.

Tulics Ferenc magyarulajosi 34 éves kerskedőről, a 10. székely vonatstoplop egészségügyi katonájáról, akit tavaly októberben látta Bajország felé menetelni.

Pál József volt Szentlélek-utca 6 alatti lakosról, akit 1944 október 13-án Oroszország felé vittek Utoljára állítólag Rosztovban (Suchti) látták.

Józsa József gépkocsivezető üvegtörőről, akit Brzdnóbányáról mint beteget a kórházzal együtt Németországba szállítottak.